

sestnikom, da so se začeli za stvar spet zanimati.

Ker je Ptujsko polje nerodovitno, imeli so oni posestniki svoje dni, na katerih zemljišči je bilo strelišče, dobre in gotove dohodke. Te dohodke zdaj pogrešajo, in ker se slovenskemu kmetu godi trda za denar, želijo si strelišče nazaj.

Ko so se tedaj pred kratkim zbrali predstojniki in odborniki interesiranih občin v pisarni okrajnega zastopa v Ptuj, podpisali so kaj radi dotično prošnjo na c. kr. vojno ministerstvo, ko njim je načelnik okrajnega zastopa dr. Jurtela pojasnil zadržaj prošnje. Tu ni bilo nasprotovanja in ugovarjanja, kakor je to sicer navada!

Ali tisti dan pogovarjali smo se tudi o tem, kako bi dobili zdravnika na Črno goro in tu že ni šlo več tako gladko.

Okrajni zastop dobil je poziv od dež. odbora štajerskega, naj poprašuje občine, katere bi hotele dovoliti letno podporo zdravnika.

Ker so občine Črna gora in več sosednih že pred leti obljubile malo podporo, ako bi se naselil zdravnik na Črni gori, ker pa se za obljubljeno podporo ni našel zdravnik v celi Avstriji, pozval je okrajni odbor spet vse občine, naj mu naznanijo, ali hočejo dati kako podporo zdravniku, ki bi se naselil na Črni gori, in koliko. Večina občin ni dovolila nič, druge tako majhne svote, da ni vredno govoriti o njih. Od vseh strani se slišijo tožbe, da je zdravnik potreben, da umrje dosti mladih in krepkih ljudi prezgodaj, ker manjka zdravniške pomoči, da imajo predstojniki veliko sitnob in občine mnogo plačil, ako se prikažejo nalezljive bolezni, katerih zdaj že zimo in leto ne zmanjka, toda za tako potrebne stvari, nemajo občine denarja! Zastopniki velikih občin, kakor je Cirkovška, Majšperška, Bolfanska so izjavili, da za dravnika ne morejo dati in dovoliti niti krajevarja. Ali to ni čudno? Ali poznajo ti možje dolžnosti, katere ima občina do občanov? Ali njih ne bode sram, ako jih bode politiška oblast morala siliti, morebiti celo kaznovati, da storé svojo dolžnost?

Ni dolgo temu, da je bil na Črni gori zdravnik, ki je dobro izhajal in kateri ni bil drag. Prepričan sem, da se bode zdravnik, kateri se zdaj tam naseli, v par letih dobro počutil, da ne bode gledal na to, ali dobi od občin podporo ali ne. Občinski zastopi pa bi morali vsaj za par let obljubiti podporo, da se zdravnik dobi. Tu ni poslušati praznega bese dovanja in jalovih izgovorov, sicer bode prišla sila! Tega se naj varujejo možje, posebno tisti, kateri delajo občinske račune v krčmi in drugod ne štedijo z občinskim denarjem, kjer bi bilo potrebno!

Sejmovi. Dne 7. marcija v Gradci, pri sv. Petru pod sv. Gorami, in na Bregu v Ptuj. Dne 8. marcija na Pilštanji in na Vidmu. Dne 10. marcija pri sv. Jurji na Taboru, pri sv. Jakobu v Dolu, v Kapelah, v Strassu, v Tilmiči, na Sp. Polskavi. Dne 11. marcija v Mariboru. Dne 12. marcija pri sv. Juriji na j. ž., pri sv. Lovrenci na Drav. polji, v Vitanji in Selnici pri Mariboru. Dne 13. marcija v Imenem.

Dopisi.

Iz Velike Pirešice. (Odbor naše občine) imel je dne 20. februvarija svojo javno sejo, pri kateri so se obravnavale in sklenile zelo važne reči. Sklenil se je račun za upravno leto 1889; dohodkov je imela občina 6899 fl. 57 kr., stroškov pa 7155 fl. 47 kr., toraj primanjkljaja 255 fl. 90 kr. Samo za šole se je izdalo 5343 fl. 45 kr. in ubogi so dobili 412 fl. Računstvo je izvrstno in odborniki izrekli so zato g. županu javno zahvalo in pripoznanje, ter račun po vsem odobrili. Presvitlemu cesarju se je po nasvetu svetovalca g. Trčan Ivana, izjavila prisrčna zahvala za podarjene 200 fl. za stavljenje šole v Galiciji, in doneli so gromoviti živio-klici na Njih veličanstvo predobrega vladarja našega Franc Jožefa I. po zbornici. Dalje se je sklenila prošnja do gosposke zbornice, kjer zdaj pretresujejo od vlade predloženo novo šolsko postavo, da želimo mi Slovenci, da se pri sklepanji nove šolske postave jemlje ozir tudi na nas, ter sklene versko-narodna šolska postava, s šestletnim obiskovanjem na kmetih. Mi smo prvič kristjani, torej hočemo imeti, da je šola verska, da ne bodo šolske oblasti zabranjevale kinčati naših šol, katere smo postavili sami in za naše otroke, s svetimi podobami, kakor se je to zgodilo pri nas v šoli na gornji Ponkvi, kjer se je zabranila v šoli obesiti krasna podoba sv. Cirila in Metoda, in to od vseh šolskih oblasti, celo od ministerstva. Da toraj zahtevamo versko šolo, to je jasno dovolj. Drugič smo mi Slovenci, nam so toraj potrebne, in nam morejo le koristiti narodne šole z maternim učnim jezikom, ker le v taki šoli bode mogoče izučiti našo decu, da postanejo zvesti in pridni državljani; ter hasnjivi udje človeške družbe, saj deca je naša in šole smo stavili mi, učitelje plačujemo sami; torej smemo po vsej pravici tirjati, da se v naših šolah in naša deca, od naših učiteljev tako uči, kakor je nam prav, a ne tako, kakor bi to Nemcem ali pa Lahom ugajalo. Mi smo prosti državljani in zoper vsako nasilstvo se bomo branili. Dalje smo mi kmetje, nam toraj popolnoma zadostuje šestletno šolsko obiskovanje, ako se le v teh letih pravilno uči. Otrok bistre glave nauči se v šestih letih dovolj krščanskega nauka, čitanja, pisanja in ra-

čunstva itd. Kdor pa je butaste glave, on se ne bode nič naučil, ako ga 20 let v šolo goniš. Kdor pa hoče svojega otroka dalje v šolo dati, naj ga da v mestne šole; kmet pa potrebuje otroke od 12. leta naprej že doma in ne more pustiti, da bi se po senci lenili, naučijo se itak ničesar več. To prošnjo smo toraj sklenili in takoj odposlali naprej. Občine slovenske, storite tudi vé tako; ako ne veste, kako bi se prošnja naredila, hočem vam jo, ako kdo zahoteva, celo objaviti. K.

Od Kapel blizo Brežic. (Po volitvah.)

Kakor se sliši, je g. župan zoper volitve protest vložil, ter hoče še enkrat volitvo imeti. To bo pa za „lačenbergerje“ dobro. Da pa za občino ni dobro, to vsaki ve, saj volitev dosti stane denarja in časa. Vidite torej, kako je naš g. župan varčen, da še hoče tretjo pot volitvo imeti in vendar zna, da bi zato občina večje stroške imela, ali je torej tak človek za župana? Župan mora paziti, da se manj izda, ne pa nepotrebno. Predragi volilci desnice, Vi ste veliko nalogo izvršili, da ste do večine prišli, pa še ne smete rok križem držati. V svetem pismu se bere, kedar hudi duh mora človeka zapustiti, gre in dobi še sedem hujših duhov, samo da bi v prejšnji stan prišel. Tako bo tudi gotovo naš g. župan storil, kajti njemu je sila veliko za županstvo. On si bo gotovo vse ponemčene duhove poiskal, da bi mu pomagali, gotovo tudi ne bo naših prijateljev v Brežicah pozabil. Kje je pač bil na den volitve gospod Potočnik in Jaka, da nista pomagala trdnjave braniti? Kje so bili tisti volilci, ki so mu obetali hribe in doline, dokler so svoj trebuh pasli? Pač škoda za vso potroho in muko in tisti slaven obed, ki je bil pripravljen. Pregovor pravi: svaka sila do vremena. Dragi desničarje, zberite si pravega župana dobrega, poštenega narodnjaka, ki bo pokazal, da je narodnjak. Ne tako, kakor se je pred leti bralo, da je na Bizeljskem zmagala narodna stranka, pa tista žalostna! Ona še ni nijedne slovenske uloge poslala. Letos Vas še čaka dvojna naloga, ker bomo volili v deželni zbor in okrajni zastop. Pri poslednjem moramo pokazati, kdo je gospodar na slovenski zemlji in kdo se od našega kruha živi in naš mili rod zaničuje. Ako bomo zložni vsi z našimi sosedi, tedaj je zmaga gotova in to mora biti, naj velja, kar hoče.

Iz Ponikve. (Razne novosti — „Südmark“). Poročati bi Vam imeli sicer mnogo reči, toda za sedaj samo nekoliko. Minolo leto smo popravljali tukajšnjo farno cerkev. Napravili smo novo streho na farni cerkvi ter sploh isto ozaljšali zunanje. Sedaj pa pridejo nova popravila znotraj cerkve na vrsto. Potrebno je, da se cerkev znotraj okusno zmala, da se oltarji prenovijo ter podobe in svetniki na novo pozlatijo. V to svrhu se pobirajo prostovoljni

doneski. Mi pričakujemo, da se bodo naši farani pri tej reči izkazali in da bodo potrebno žrtvovali — za čast božjo in kinč cele fare. Mnogo si v tej zadevi trudijo tudi naš častiti gospod župnik, za kar jim bodi izrečena presrčna hvala. Sploh so pa oni v vsakem oziru jako marljivi in postrežljivi. — Pred kratkim smo imeli volitev novega občinskega odbora in novega župana. Ker sta se županstvu odpovedala g. Fr. Podgoršek in potem g. Jakob Zdolšek p. d. Šuc, bil je županom izvoljen g. Jože Zdolšek, p. d. Krištan. Odbor si je s to volitvijo pravega moža za župana izbral, kajti naš novi župan je navdušen narodnjak in katoličan ter tudi zmožen županske posle opravljati. Mi pričakujemo, da bo ta posel v istem smislu, kakor naš poprejšnji g. župan, vodil in da ga bodo vsi odborniki in občani podpirali v izvrševanju občinskih poslov. Može, kateri sedijo v novem občinskem odboru, se prištevajo sicer vsi narodnjakom, toda so nekateri med njimi, ki cikajo večkrat na nemčursko stran s tem, da hočejo podpirati tu pa tam nemška podjetja — in to celo na Ponkvi, kjer nam hočejo na neprilicnem mestu neko nemško krčmo vrinoti. A pri tem ne premislijo, da podpirajo s tem novo društvo „Südmark“, katero ima namen v slovenskih pokrajinah naseljevati in podpirati nemške trgovce, obrtnike, krčmarje, vincarje in ofarje, da bi tako lažje Slovence izpodkopavali ter iste ponemčevali in narodu odtujevali. Mi tega ne bomo dopuščali. Sploh pa mislimo, da se bodo dotični možje poboljšali in v prihodnje vsak korak, katerega storijo, boljše premišljevali, sicer bi jih morali dati na rešeto.

Iz Ormoškega okraja. (Pomanjkanje učiteljev) se v našem okraju živo občuti; skoraj na vsaki šoli manjka po jedna učiteljska moč. Nekaj služeb ni namesčenih, čeprav so jo dotični krajni šolski svet vže po parkrat razpisali, drugi učitelji dobili so zopet radi boleznih deljčasne odpuste, tako, da je po največjih šolah našega okraja upeljan poldnevni pouk, t. j. predpoldnem poučujejo se po 3 ure večji, a popoldne po 2—2½ ure manjši otroci. Kako težavno in naporno je za učitelja takšno poučevanje (četrtak ni prost dan), pač ni težko sprediti. In vrh tega se še pri tem pretrganem pouku z otroci le malo doseže, posebno če se pomisli, da pride v časih na jednega učitelja 120—140 otrok. Na četirirazrednici v Ormoži podučujejo samo 3 učiteljske moči, ker četrtega učitelja ni možno dobiti; na četirirazrednici v Središči, kjer bi z ozirom na veliko število otrok (450) morala po pravem že petrazrednica biti, delujejo sedaj tudi samó trije učitelji, ker je eden (g. L.) radi boleznih dobil daljši odpust. Pri sv. Bolfanku na Kogu podučujejo samo en učitelj kakih 300 otrok, ker njegov tovariš (g. P.) že dalj časa boleha. Na

dvorazredni šoli Humskej upeljan je radi pomanjkanja druge učiteljske moči tudi poldnevni pouk, ki bode trajal, ker se ni nikdo za razpisano službo oglasil. menda celo leto. Pri sv. Tomaži bilo bi že enkrat na času trirazrednico s 475 otroki razširiti v pet- ali vsaj četirirazrednico, pa kaj, ker še za tri razrede nimajo dovolj učiteljev in deluje ondi radi tega jedna učiteljska moč samó v namestovalnej lastnosti!

—o—

Od Sotle. (Tiček v mreži.) Ig Schober nepostavno izvoljeni načelnik krajnemu šolskemu svetu v Podčetrtku, kolovodja tamošnjih nemškutarjev, je čuden mož — pravi nazadnjak in mračnjak. On še vedno misli, da je slov. kmet revni rob vitežkih grajščakov. Kar si on zamisli, to bi se moralo zgoditi; če najde upor, pa se gadno zadere, zaškriplje z zobmi, treskne z nogo ob tla in njegova trma je dokazana. Tako si je izmislil neko neopravičeno tožbo zoper nadučitelja Slemenška in je tirjal pri šolski gosposki njegovo premeščenje iz Podčetrтка. Preiskava pa je neresničnost obtožbe razkrila. Ker torej ni šlo tako, stuhtal je močič drugo zvijačo. Ognjebranci so volili novega stotnika in podpisali neko pismo, ne vedoč, kaj zadržava. To pismo pa je bila opetna tožba zoper nadučitelja Slemenška. G. Sl. toži zaradi žaljenja časti, in pri obravnavi skuša Schober obdolženje dokazati s 14 — beri s štirinajstimi — pričami. Pa kake priče so to bile! Drugih 7 prič je bilo zadosti, da so neresničnost in neopravičianost tožbe dokazale. Konec obravnave pri c. kr. sodnji v Kozjem je bil ta, da je Schober prestopka žaljenja časti bil krivega spoznan in na platež 40 gld., ali 8 dni zapora in vseh stroškov obsojen. Boš pa drugokrat vedel!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na desnici drž. zbora se kaže nek zapor in sicer gledé na zemljišno odkupnino v Galiciji. Nemškim konservativcem namreč ni po volji, ker se bojé, to pa nekaj po pravici, obrekovanja. — Posl. dr. Jaques predlaga v drž. zboru načrt postave, vsled katere naj daje država odškodnine nedolžno obsojenim ali njegov načrt nič ne ugaja večini poslancev in zato še brž ne bode iz njega postava. — Kakor je znano, obstoji že dalje časa štajarska „pevska zveza“ in ona se pripravlja sedaj za neko veselico, ki bode v Gradci sredi meseca avgusta. V tem pa si je prišla navskriž z Graškimi možkim pevskim društvom in zato menda ne bode nič iz one veselice. Nam je to lahko prav, kajti na tacih veselicah se dela po navadi vse preveč za nemštvo in kar je huje, za tisto veliko nemštvo, ki gleda ven, čez rmeno-črne sohe. — Da koroški Nemci, tudi

konservativci, niso prijazni Slovincem, kaže se sedaj najbolj tudi v njih listu, „Kärnt. Volksblatt“ ter govori le-ta rad o panslavizmu in in čisto tako, kakor drugi liberalni listi. Škoda, da se nič ne dajo podučiti, ko bi se lahko. — Dobra je misel nekaterih slov. kmetov v Št. Janži pri Glinjah, ko čejo v spomladi skupaj naročiti si vina za svoje delavce in upamo, da jim pride tako po ceni v roke in pa naravno. — V Novem mestu na Kranjskem se je osnovalo društvo „Narodni dom“, da vzpopolni in vzdržuje novo veliko hišo ali „Narodni dom“, v katerem je slov. čitalnica — Drugo polovico meseca aprila imajo v Ljubljani dopolnilne volitve za mestni nastop Ni nevarnosti, da vleze kak nemškutar va nj. — Dijakom se bodo na okr. gimnaziji v Gorici letos prikrajšale počitnice o veliki noči in sicer zato, ker zavoljo hripe nekaj časa niso imeli šole. To se nam dozdeva pretrdo in več ali manj tudi nepotrebno. — V Trstu še rod petardistov živi slej, kakor prej ter so našli uni den zopet veliko petardo ali bombo pri cerkvi oo. jezuitov. Na srečo še ni razpočila, ko so jo našli ter na policijo odnesli. Mestu je treba več redarjev in in vendar že plačuje za svojo stražo 86 000 gold. na leto. — V odseku mestnega zastopa v Zagrebu je sklenila večina, da imajo v mestnem zastopu vsi drugi pravico dati glas pri volitvi mestnega katol. župnika, izvzeti so pa judje. To je čudno, da voli n. pr. lutovec župnika katol. župnji. — Da odstopi minister Tisza, to se brž ne vresniči, vsaj doslej ni nič znamenja za to. Grof Apponyi še torej naj le čaka, sicer pa pride težko on kedaj na mesto, ki ga ima Tisza v ogerskem ministerstvu. — V Lvovu je umri poljski posl. dr. Oton Hausner ter so ga v nedeljo z veliko slovesnostjo pokopali. Mož pa je tudi zaslužil, da jim ostane v lepem spominu.

Vunanje države. V ponedeljek, dne 3. marcija je doteklo 12 let, kar so sv. Oče Leon XIII. prejeli tiaro ali krono gavarja katoliške cerkve. — V zdrž. zboru v Rimu je klical posl. Imbriani Avstrijo „na korajžo“, češ, da on čisla le tisto ministersvo, ki napove Avstriji vojsko. Na to so se pač drugi poslanci smejali, toda tak klic je vsekako pomenljiv in mož pač v tem ne stoji sam. — Francosko ministerstvo razpada ter je Constans, doslej glava v njem, odstopil in na njegovem mestu sedi nek mladič Bourgeois. Le-ta pa ni po volji drugim ministrom in sodi se zato, da jih še več odstopi ali vsaj dva. Posojila bode letos francoski republiki 700 milj. treba in davkov se vzviša za 180 milj. To je v resnici lepo gospodarstvo! — Kolikor se sliši, vdeleži se Anglija shoda gledé delalskega vprašanja in se vrši le-ta že od dne 15. marcija v Berlinu. — Tudi pri ožjih volitvah so na večih krajih Nemčije